

Research Paper

Identifying and tracking the components of social self-esteem in the elementary school curriculum

Hadadnia Sirous^۱

^۱. Assistans Professor, Nourabad Mamasani Branch, Islamic Azad Univwersity, Nourabad Mamasani, Iran.

Received: ۱۸/۱۲/۲۰۲۴

Accepted: ۰۱/۰۱/۲۰۲۵

PP: ۴۸-۶۳

Keywords:

social self-esteem, content analysis, social studies, Persian literature, heavenly gifts

Abstract

Introduction: The purpose of this study was to identify and track the components of social self-esteem in elementary school curricula.

research methodology: Therefore, the purpose of this research was to evaluate the components of social self-esteem and track them in the curricula of the primary education period. The present study was applied in terms of its purpose and data collection method based on the analysis checklist in the content analysis method. Shannon's entropy method, which is derived from systems theory, was used to analyze the data obtained from textbooks. The current research was based on the content analysis method in terms of the practical purpose and the method of data collection based on the list of analysis. The statistical population of this research included all primary school textbooks in ۲۰۲۱-۲۰۲۲. According to the nature of the research topic and also based on the dominant orientations in each category of primary school textbooks, three books of Persian literature, social studies, heavenly gifts are targeted and in the sixth grade and in total ۳ volumes of primary school books. It was considered as an example. The sampling unit in this research is textbooks. The tool of data collection in this research was the researcher's system of encoding components and indicators, which can be referred to as a checklist.

Findings: In this research, data analysis includes calculation of mean, standard deviation, minimum and maximum score of research variables. The content analysis method was used to examine the research questions.

Conclusion: The results showed that ۱۰۱ components regarding social self-esteem were identified in the sixth grade social studies book of students. The components of having a sense of responsibility and defending one's rights have been the most abundant in the social studies book, respectively.

Citation: Hadadnia, S.(۲۰۲۵), Evaluating the components of social self-esteem and tracking it in the curriculum. Journal of New Thinking in Instruction and Learning. Journal of New Thinking in Instruction and Learning, Vol ۱, No, ۲, pp ۴۸-۶۳

Corresponding author: Sirous Hadadnia**Address:** Department of Education and Psychology, Islamic Azad Univwersity, Nourabad Mamasani, Iran**Email:** S_Hadadnia@Yahoo.Com

شاپا الکترونیکی: ۳۰۶۰-۷۵۶۶

مقاله پژوهشی

شناسایی و ردیابی مولفه های عزت نفس اجتماعی در برنامه درسی دوره ابتدایی

سیروس حدادنیا^۱

۱. استادیار رشته برنامه ریزی درسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد نورآباد ممسنی، نورآباد ممسنی، ایران.

چکیده

مقدمه و هدف: هدف این پژوهش شناسایی و ردیابی مولفه های عزت نفس اجتماعی در برنامه های درسی دوره ابتدایی بود.

روش شناسایی پژوهش: جامعه آماری این تحقیق شامل تمامی کتاب های درسی دوره ابتدایی در سال ۱۴۰۲-۱۴۰۳ بود. پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و نحوه گردآوری داده ها براساس سیاهه تحلیل در روش تحلیل محتوا بود. برای تجزیه و تحلیل داده های حاصل از کتب درسی از روش آنتروپی شانون، که برگرفته از تئوری سیستم هاست، استفاده شده است. با توجه به ماهیت موضوع پژوهش و نیز براساس جهت گیری های غالب در هر دسته از عناوین کتاب های درسی دوره ابتدایی، سه کتاب ادبیات فارسی، مطالعات اجتماعی، هدیه های آسمانی به صورت هدفمند و در پایه ششم و در مجموع ۳ جلد کتاب دوره ابتدایی به عنوان نمونه در نظر گرفته شد. واحد نمونه گیری در این پژوهش کتاب های درسی می باشد. ابزار گردآوری داده ها در این پژوهش سیستم رمزگذاری مولفه ها و شاخص های محقق ساخته ای بود که می توان از آن به عنوان چک لیست یاد کرد. در این پژوهش تجزیه و تحلیل داده ها شامل محاسبه میانگین، کمترین و بیشترین نمره متغیرهای پژوهش است. برای بررسی سوالات پژوهش از روش تحلیل محتوا استفاده شد.

یافته ها: نتایج نشان داد که مجموع فراوانی مولفه های شناسایی شده در خصوص عزت نفس اجتماعی در کتاب مطالعات اجتماعی پایه ششم ابتدایی دانش آموزان ۱۰۱ مورد می باشد. مؤلفه های داشتن حس مسئولیت پذیری و دفاع از حق و حقوق خود به ترتیب بیشترین فراوانی را در کتاب مطالعات اجتماعی داشته اند.

بحث و نتیجه گیری: مجموع فراوانی مولفه های عزت نفس شناسایی شده در کتاب ادبیات فارسی پایه ششم ۴۴۳ مورد بود. داشتن حس مسئولیت پذیری و دفاع از حق و حقوق خود به ترتیب دارای بیشترین توجه در کتاب ادبیات فارسی بوده اند.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۸/۲۸

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۰/۱۲

شماره صفحات: ۴۸-۶۳

واژه های کلیدی:

عزت نفس اجتماعی، مطالعات اجتماعی، ادبیات فارسی، هدیه های آسمانی.

استناد: حدادنیا، سیروس، (۱۴۰۳)، ارزیابی مولفه های عزت نفس اجتماعی و ردیابی آن در برنامه درسی. فصلنامه نواندیشی در آموزش و یادگیری، دوره اول. شماره دوم، شماره صفحات ۴۸-۶۳

* نویسنده مسئول: سیروس حدادنیا

نشانی: گروه علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد نورآباد ممسنی، نورآباد ممسنی، ایران.

پست الکترونیکی: S_Hadadnia@Yahoo.Com

مقدمه

تعلیم و تربیت فرآیندی دامنه دار و چندبعدی است و تحقق اهداف آن مستلزم نگاه همه جانبه به عوامل زمینه ای، فردی و بین فردی است که در جریان مسائل تحصیلی مداخله می کند (Hashemi & khortoumi, ۲۰۲۳). آموزش پرورش پس از خانواده مهم ترین نقش در آموزش و انتقال فرهنگ و تمدن به فرزندان جامعه را ایفا می کند. دارایی آموزش و پرورش نه تنها در گروی غنای برنامه ها و روش های آموزشی و آمار فارغ التحصیلان با معلومات بالاست، بلکه از آن مهمتر در گرو شناخت ابعاد گوناگون روانشناختی دانش آموزان و شکوفا ساختن استعدادهاست (Kamali & et al, ۲۰۲۴). یکی از دلایل عمده بسیاری از اختلالات رفتاری و شخصیتی در دانش آموزان، ضعف در عزت نفس و احساس خودارزشمندی است. عزت نفس بعنوان ذخیره ای درونی در برقراری عملکرد درست اجتماعی در شرایط تنش زا و حفظ سلامت اهمیت دارد (Alavi & et al, ۲۰۲۰). عزت نفس ارزیابی فرد از خویش، ارزش ها، توانایی ها، احترام و تأیید خود، است (Ziyadini & Dahmarde, ۲۰۲۲). به گونه ای که در سطحی بالاتر از نیازهای اجتماعی سلسله مراتب نیازهای مزلو و نوعی نیاز مؤثر بشری است و سهم اصلی را در فرآیند زندگی بر عهده دارد (Rasouli & et al, ۲۰۲۱). از ابعاد عزت نفس می توان به بعد اجتماعی، تحصیلی، جسمانی، خانوادگی و عزت نفس عمومی اشاره کرد. عزت نفس اجتماعی، احساسی است که فرد در مورد خود به عنوان یک دوست برای دیگران دارد. در مورد بعد تحصیلی نیز، اگر فرد خود را با معیارهای مطلوب عزت نفس تحصیلی منطبق بداند و استانداردهای پیشرفت تحصیلی خود را برآورده سازد، دارای عزت نفس تحصیلی مثبت است (Babai & et al, ۲۰۱۸).

عزت نفس به معنای قضاوت شخص از ارزشمندی خود است. تحول و رشد عزت نفس فرآیند پویایی است که ویژگی های فرد و دیدگاه فردی شخص آن را شکل می دهند و تحت تأثیر تجربیات فردی و یادگیری است (Sari & et al, ۲۰۲۰). برخورداری از عزت نفس مانند سرمایه و ارزش حیاتی برای دانش آموزان و از جمله عوامل عمده ی شکوفایی استعداد و خلاقیت در آنها است. در واقع، عزت نفس بالا در نوجوان موجب احساس اعتماد به نفس می شود و وی را قادر می سازد تا خود را با شرایط سخت تطبیق دهد (Knox & Muros, ۲۰۲۳). همچنین پژوهشگران معتقدند که عزت نفس، تأثیر قطعی بر ابعاد عاطفی و شناخت دانش آموزان می گذارد. عزت نفس پیش بینی کننده ی قوی برای عقیده ی نوجوانان در مورد اهمیت و فواید تحصیل، تمایل آنها به تلاش کردن، پیشرفت و انتخاب شغل آنان است. نوجوانان با عزت نفس بالا به برقراری ارتباط و ابراز احساسات و عواطف در موقعیت های مختلف و تحمل شکست و ناامیدی و مسئولیت پذیری، احساس مثبت در خود و کنترل درونی قادر هستند. در مقابل، نوجوانان با عزت نفس پایین وابسته هستند، تحمل سرخوردگی ندارند و در تصمیمگیری مشکل دارند (Sourouriyan & Taghizade, ۲۰۲۳). پژوهش های انجام گرفته در این زمینه بیانگر اهمیت و ضرورت موضوع و تأیید روابط متغیرهای مشابه می باشد. مثلاً در پژوهشی با عنوان بررسی تحلیل محتوای کتاب های درسی به لحاظ میزان توجه به ابعاد زیبایی شناسی با تأکید بر زیبایی های قرآنی توسط طهماسبی زاده و همکاران (Thmasbizade & et al, ۲۰۲۴)، نشان دادند در زیبایی های مادی، زیبایی طبیعت ۱۷ مورد، زیبایی جانداران ۱۴ مورد، زیبایی آسمان ۶ مورد، زیبایی انسان و مصنوعات هنری بشر ۲ مورد و در زیبایی های معنوی، زیبایی ایمان ۳۸ مورد، زیبایی علم ۱۷ مورد، زیبایی عفو و اغماض ۱۱ مورد، زیبایی نیت زیبا ۱۰ مورد، زیبایی صبر و استقامت ۴ مورد، و زیبایی عقل مورد وجود داشت. همچنین در پژوهشی کوتی و همکاران (Kouti & et al, ۲۰۲۱)، به بررسی تحلیل محتوای کتاب های درسی نظام آموزش و پرورش ایران بر اساس میزان توجه به مؤلفه های شایستگی فرهنگی پرداختند. بر اساس نتایج تحلیل محتوا، در کلیه کتاب های مورد تحلیل، ۶۸۶۴ مؤلفه شایستگی فرهنگی شناسایی شد که ۲۲۵۸ مؤلفه مربوط به کتاب های فارسی، ۲۱۳۷ مؤلفه مربوط به کتاب های هدیه های آسمان و دین و زندگی، ۱۴۳۲ مؤلفه مربوط به کتاب های علوم اجتماعی، ۳۳۳ مؤلفه مربوط به کتاب های فرهنگ و هنر، ۲۷۳ مؤلفه مربوط به کتاب های تفکر و سبک زندگی، ۷۱ مؤلفه مربوط به کتاب انسان و محیط زیست، ۱۳۷ مؤلفه مربوط به کتاب سلامت و بهداشت و ۲۲۳ مؤلفه مربوط به کتاب مدیریت خانواده و سبک زندگی بوده است. دوره ابتدایی دوم با ۲۱۰۵ مؤلفه و دوره ابتدایی اول با ۱۲۱۱ مؤلفه دارای بیشترین و کمترین مؤلفه های مدنظر بوده است. عطری و همکاران (Atar & et al, ۲۰۲۱)، نیز در پژوهشی به بررسی ارزشیابی محتوای کتاب های درسی مطالعات اجتماعی بر پایه رویکرد تربیت منش در تربیت اخلاقی پرداختند. یافته ها حاکی است که خبرگان درباره ۹ مؤلفه از رویکرد تربیت منش به وحدت نظر رسیده اند و میزان توجه به مؤلفه های رویکرد تربیت منش در محتوای کتاب های مطالعات اجتماعی از توزیع نرمالی برخوردار نیست، بلکه به صورت نامتعادل است. بازنگری در کتاب های مطالعات اجتماعی بر اساس مؤلفه های رویکرد تربیت منش ضروری است؛ زیرا برخی از مؤلفه های رویکرد مذکور که می توانستند نقش عمده ای در پرورش منش دانش آموزان در راستای اکتساب عادات اخلاقی خوب، تمرین رفتار اخلاقی

و درک ارزش های اخلاقی و عمل بر مبنای آن داشته باشند، در محتوای کتابهای نامبرده مغفول مانده اند و برخی دیگر نیز مورد کم توجهی قرار گرفته اند.

محمدی و ایمان فر (Mahmoudi & Imanfar, ۲۰۲۰)، در پژوهشی به بررسی تحلیل محتوای کتابهای درسی دوره ابتدایی از نظر توجه به اهداف تربیت اجتماعی نظام آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران پرداختند. سه عنوان مطالعات اجتماعی، هدیه های آسمانی و فارسی با ۱۵ جلد کتاب به صورت هدفمند در نمونه قرار گرفت. او (Oh, ۲۰۲۱)، در پژوهشی به بررسی رابطه طبقه اجتماعی با عزت نفس اجتماعی به این نتیجه رسیدند که طبقه اجتماعی بر عزت نفس اجتماعی تاثیرگذار می باشد. انیس و همکاران (Anis & et al, ۲۰۲۱)، در پژوهشی تحت عنوان تشخیص عزت نفس پایین در جوانان بیان کردند که عزت نفس پایین باعث افسردگی و اضطراب و کاهش عملکرد های تحصیلی جوانان می گردد. مینور و همکاران (Minour & et al, ۲۰۱۸)، در پژوهشی به بررسی عزت نفس در نوجوانان پرداخته است. یافته های این پژوهش بیان کرد که عزت نفس یک ارزیابی کلی از ارزش فرد است که در جهت گیری مثبت یا منفی نسبت به خود بیان می شود. رشد آن از بدو تولد شروع می شود و تحت تاثیر تجربه دائماً در حال تغییر است. نقش عزت نفس در فرآیند نوجوانی اهمیت ویژه ای دارد. در این دوره، هم با پیشرفت تحصیلی و هم با سلامت روان همبستگی دارد. همچنین در پژوهشی پتر و گیوتین (Peter & Gioutni, ۲۰۱۸)، تحت عنوان عزت نفس در کودکان با نیازهای آموزشی ویژه بیان کردند که نگرانی فرآیندها در مدارس در مورد شکست گسترده در پیشرفت تحصیلی، نارضایتی بیشتر در کودکان و عدم اعتماد به نفس در بسیاری از دانش آموزان برجسته می شود. در این گروه، اهمیت ارزیابی کودک از خود - یعنی عزت نفس - موضوعی است که اغلب نادیده گرفته شده است. والکنبورگ (Valkenburg & et al, ۲۰۲۳)، در پژوهشی به بررسی روابط همزمان و طولی بین استفاده نوجوانان از سایت های شبکه های اجتماعی و عزت نفس اجتماعی آنها پرداختند. نتایج این تحقیق نشان داد که استفاده از سایت های شبکه های اجتماعی بر عزت نفس اجتماعی دانش آموزان تاثیرگذار می باشد. با توجه به اهمیت عزت نفس در اجتماعی کردن دانش آموزان، لزوم ورود مولفه های عزت نفس در برنامه های درسی آشکار می گردد. از طرفی مراجعه به اسناد بالادستی از جمله قانون چهارم و پنجم توسعه و سند تحول بنیادین، نشان دهنده تاکید و اهمیت برنامه ریزان کشور بر پرورش مسائل روانی و روانشناختی دانش آموزان می باشد که همین امر بر همکاری و هماهنگی دستگاه های متولی فرهنگ جامعه و انجمن های غیردولتی صحنه می گذارد (Herfati, ۲۰۱۹). از این رو با توجه به مطالب ارائه شده و اهمیت عزت نفس، نقش و جایگاه آن در تعلیم و تربیت دانش آموزان از یک طرف و دغدغه ی مسئولان و برنامه ریزان آموزشی جهت تربیت صحیح دانش آموزان از طرفی دیگر، باید دید که در دوره های مختلف تحصیلی ابتدایی تا چه حد به مؤلفه های عزت نفس در کتاب های درسی از جمله هدیه های آسمانی، مطالعات اجتماعی و ادبیات فارسی، توجه شده است. که بر این اساس پژوهش حاضر در صدد است که میزان توجه به این مؤلفه ها مورد بررسی قرار دهد. بنابراین هدف اصلی این پژوهش، ارزیابی مولفه های عزت نفس و ردیابی آن ها در برنامه های درسی دوره آموزش ابتدایی می باشد. بنابراین سوال اصلی این پژوهش این است که «مولفه های عزت نفس در برنامه های درسی دوره آموزش ابتدایی کدامند؟ و میزان تاثیر هر یک به چه میزان می باشد؟».

روش شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و نحوه گردآوری داده ها براساس سیاهه تحلیل در روش تحلیل محتوا می باشد. تحلیل محتوای فونونی است که عموماً برای تحلیل منابع مکتوب از قبیل کتاب ها، تارنماها، نقاشی ها و منابع حقوقی بکار می رود. جامعه آماری این تحقیق شامل تمامی کتاب های درسی دوره ابتدایی در سال ۱۴۰۲-۱۴۰۳ می باشد. با توجه به ماهیت موضوع پژوهش و نیز براساس جهت گیری های غالب در هر دسته از عناوین کتاب های درسی دوره ابتدایی، سه کتاب ادبیات فارسی، مطالعات اجتماعی، هدیه های آسمانی به صورت هدفمند و در پایه ششم و در مجموع ۳ جلد کتاب دوره ابتدایی به عنوان نمونه در نظر گرفته شد. واحد نمونه گیری در این پژوهش کتاب های درسی می باشد. در این تحقیق کتابهایی جز نمونه محسوب می شوند که قابلیت تحلیل و بررسی مفاهیم عزت نفس را دارا باشند. در واقع انتخاب اسناد این پژوهش، در زمره شیوه های غیر احتمالی و به روشی هدفمند یا قضاوتی و به سبک حضور و غیاب (غربالگری) می باشد. نمونه گیری هدفمند، محقق را به اتخاذ تصمیم درباره اینکه چه واحدهایی برای گنجاندن در نمونه مناسب است و می دارد. روش های گردآوری اطلاعات در این پژوهش روش کتابخانه ای و فیش برداری می باشد. در تحقیقاتی که ظاهراً ماهیت کتابخانه ای ندارند نیز پژوهشگران ناگزیر از کاربرد روش های کتابخانه ای در تحقیق خود هستند. در این گروه تحقیقات اعم از توصیفی، علی، همبستگی، تجربی و غیره، پژوهشگر باید ادبیات و سوابق مسئله و موضوع تحقیق

را مطالعه کند. در نتیجه، باید از روش های کتابخانه ای استفاده کند و نتایج مطالعات خود را در ابزار مناسب اعم از فیش برداری یا جدول و فرم ثبت و نگهداری نماید و در پایان کار نسبت به طبقه بندی و بهره برداری از آنها اقدام کند. ابزار گردآوری داده ها در این پژوهش سیستم رمزگذاری مولفه ها و شاخص های محقق ساخته ای می باشد که می توان از آن به عنوان چک لیست یاد کرد. برای ساخت این چک لیست، بعد از مطالعه پژوهش های مرتبط داخلی و خارجی مولفه های عزت نفس از دیدگاه محققان مختلف مشخص می شود و چک لیست تهیه و برای شناسایی و ردیابی مولفه های عزت نفس در کتاب های درسی از آن استفاده می گردد. واحد ثبت در این پژوهش در بخش متن ها و پرسش ها به صورت جمله و در تصاویر چنین در نظر گرفته شد که هر تصویر براساس شاخص هایی که در آنها مورد اشاره قرار گرفته به واحدهایی تقسیم و بعدا مورد شمارش قرار گرفته است. واحد متن، نیز در قالب صفحات کتاب می باشد. برای صحت روایی چک لیست نخست از طریق مطالعه ادبیات تحقیق و مطالعات داخلی و خارجی به دقت مولفه های مربوطه استخراج و چک لیست های مد نظر تدوین شد. سپس برای ارزیابی کمی روایی محتوا و جهت اطمینان از اینکه مهم ترین و صحیح ترین محتوا انتخاب شده است از نظر خواهی از استاد راهنما استفاده شد و با استفاده از نظرات استاد راهنما، چک لیست نهایی ویرایش و تهیه شد. در این پژوهش تجزیه و تحلیل داده ها شامل محاسبه میانگین، انحراف معیار، کمترین و بیشترین نمره متغیرهای پژوهش است. برای تجزیه و تحلیل داده های حاصل از کتب درسی از روش آنتروپی شانون، که برگرفته از تئوری سیستم هاست، استفاده شده است. برای بررسی سوالات پژوهش از روش تحلیل محتوا استفاده شد.

یافته ها

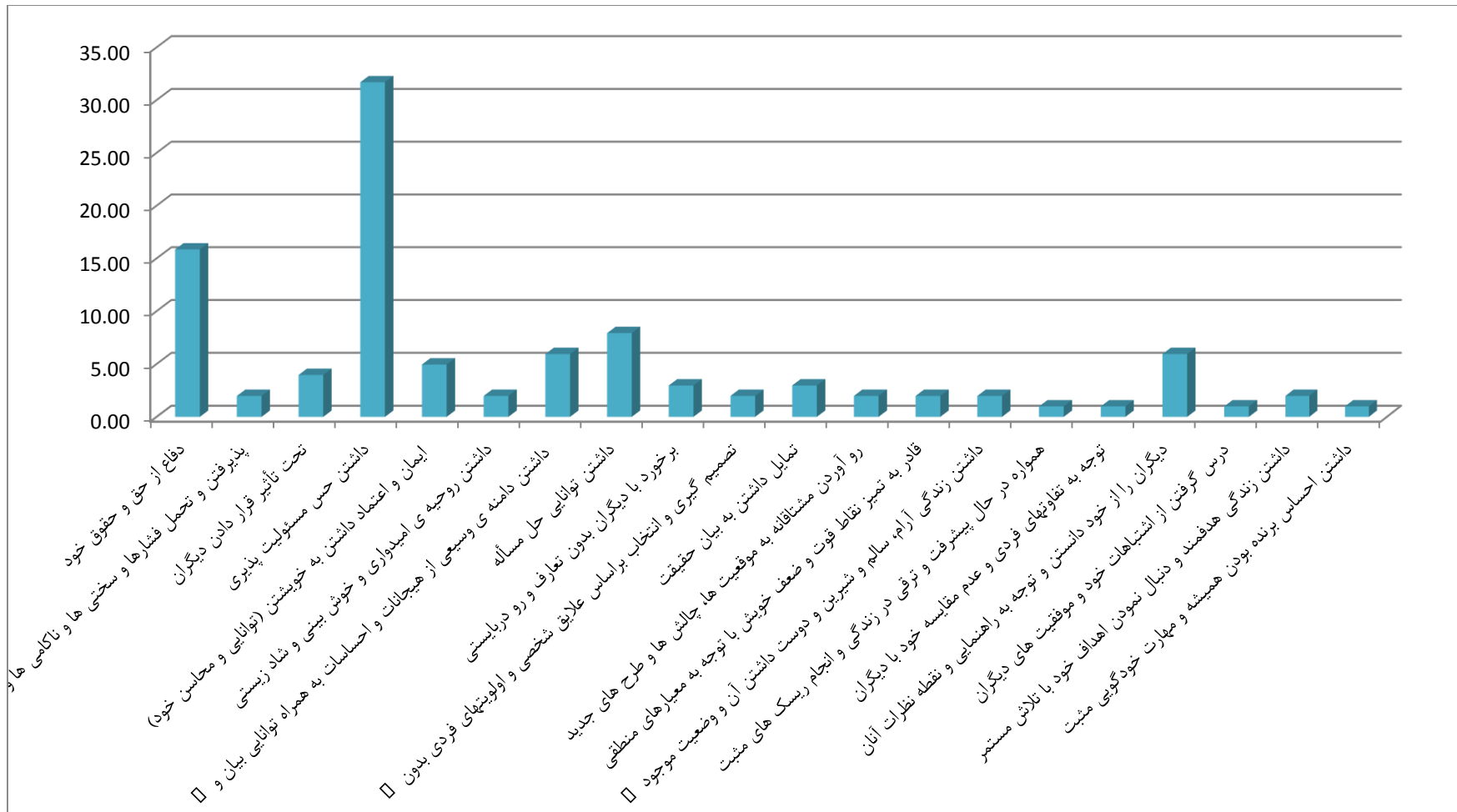
به منظور پاسخ به سوال اول این پژوهش، (میزان مؤلفه های عزت نفس اجتماعی در برنامه درسی مطالعات اجتماعی پایه ی ششم دوره ابتدایی چقدر می باشد؟)، کتاب مطالعات اجتماعی پایه ی ششم ابتدایی با روش تحلیل محتوا مورد بررسی قرار گرفته است که نتایج آن در جدول زیر گزارش شده است:

جدول (۱): بررسی میزان مؤلفه های عزت نفس در برنامه درسی مطالعات اجتماعی پایه ششم

درصد	فراوانی	مولفه های مورد تحلیل
۱۵/۸۴	۱۶	دفاع از حق و حقوق خود
۱/۹۸	۲	پذیرفتن و تحمل فشارها و سختی ها و ناکامی ها و شکست
۳/۹۶	۴	تحت تأثیر قرار دادن دیگران
۳۱/۶۸	۳۲	داشتن حس مسئولیت پذیری
۴/۹۵	۵	ایمان و اعتماد داشتن به خویشتن (توانایی و محاسن خود)
۱/۹۸	۲	داشتن روحیه ی امیدواری و خوش بینی و شاد زیستی
۵/۹۴	۶	داشتن دامنه ی وسیعی از هیجانات و احساسات به همراه توانایی بیان و کنترل آنها
۷/۹۲	۸	داشتن توانایی حل مسأله
۲/۹۷	۳	برخورد با دیگران بدون تعارف و رو درباریستی
۱/۹۸	۲	تصمیم گیری و انتخاب براساس علایق شخصی و اولویتهای فردی بدون ترس از دیگران
۲/۹۷	۳	تمایل داشتن به بیان حقیقت
۱/۹۸	۲	رو آوردن مشتاقانه به موقعیت ها، چالش ها و طرح های جدید
۱/۹۸	۲	قادر به تمیز نقاط قوت و ضعف خویش با توجه به معیارهای منطقی
۱/۹۸	۲	داشتن زندگی آرام، سالم و شیرین و دوست داشتن آن و وضعیت موجود خود
۰/۹۹	۱	همواره در حال پیشرفت و ترقی در زندگی و انجام ریسک های مثبت
۰/۹۹	۱	توجه به تفاوت های فردی و عدم مقایسه خود با دیگران
۵/۹۴	۶	دیگران را از خود دانستن و توجه به راهنمایی و نقطه نظرات آنان
۰/۹۹	۱	درس گرفتن از اشتباهات خود و موفقیت های دیگران

۱/۹۸	۲	داشتن زندگی هدفمند و دنبال نمودن اهداف خود با تلاش مستمر
۰/۹۹	۱	داشتن احساس برنده بودن همیشه و مهارت خودگویی مثبت
۱۰۰	۱۰۱	مجموع جملات مرتبط با عزت نفس اجتماعی

آن چنانکه در جدول شماره (۱) مشاهده می شود ۱۰۱ مولفه در خصوص عزت نفس اجتماعی در کتاب اجتماعی پایه ششم ابتدایی دانش آموزان شناسایی شد. فراوانی مؤلفه های عزت نفس اجتماعی در میزان هر یک از مولفه ها در کتاب مطالعات اجتماعی پایه ی ششم به یک نسبت نیستند؛ مؤلفه های داشتن حس مسئولیت پذیری، ۳۲ مورد یعنی ۳۱/۶۸ درصد و دفاع از حق و حقوق خود ۱۶ مورد یعنی ۱۵/۸۴ درصد به ترتیب بیشترین فراوانی را داشته اند. چهار مؤلفه ی مهارت خودگویی مثبت، درس گرفتن از اشتباهات خود و موفقیت های دیگران، توجه به تفاوت های فردی و همواره در حال پیشرفت و ترقی در زندگی هر کدام ۱ مورد یعنی ۰/۹۹ درصد، کمترین فراوانی را داشته اند. البته همان گونه که در جدول شماره (۱) مشاهده می شود به مؤلفه های تحمل فشار و سختی ها، داشتن روحیه ی امیدواری و خوش بینی، تصمیم گیری بر اساس علایق شخصی، رو آوردن مشتاقانه به چالش های جدید، قادر به تمیز نقاط قوت و ضعف خویش، دوست داشتن زندگی و شرایط موجود خود، توجه به تفاوت های فردی، همواره در حال پیشرفت و داشتن زندگی هدفمند نیز کم توجهی شده است؛ زیرا هر کدام ۲ مورد فراوانی داشته اند؛ یعنی میزان توجه به هر کدام از آنها در قسمت اهداف مصوب ۱/۹۸ درصد بوده است. نمودار شماره (۱) میزان توجه به مؤلفه های عزت نفس در اهداف مصوب برنامه درسی مطالعات اجتماعی پایه هفتم را نمایش می دهد.

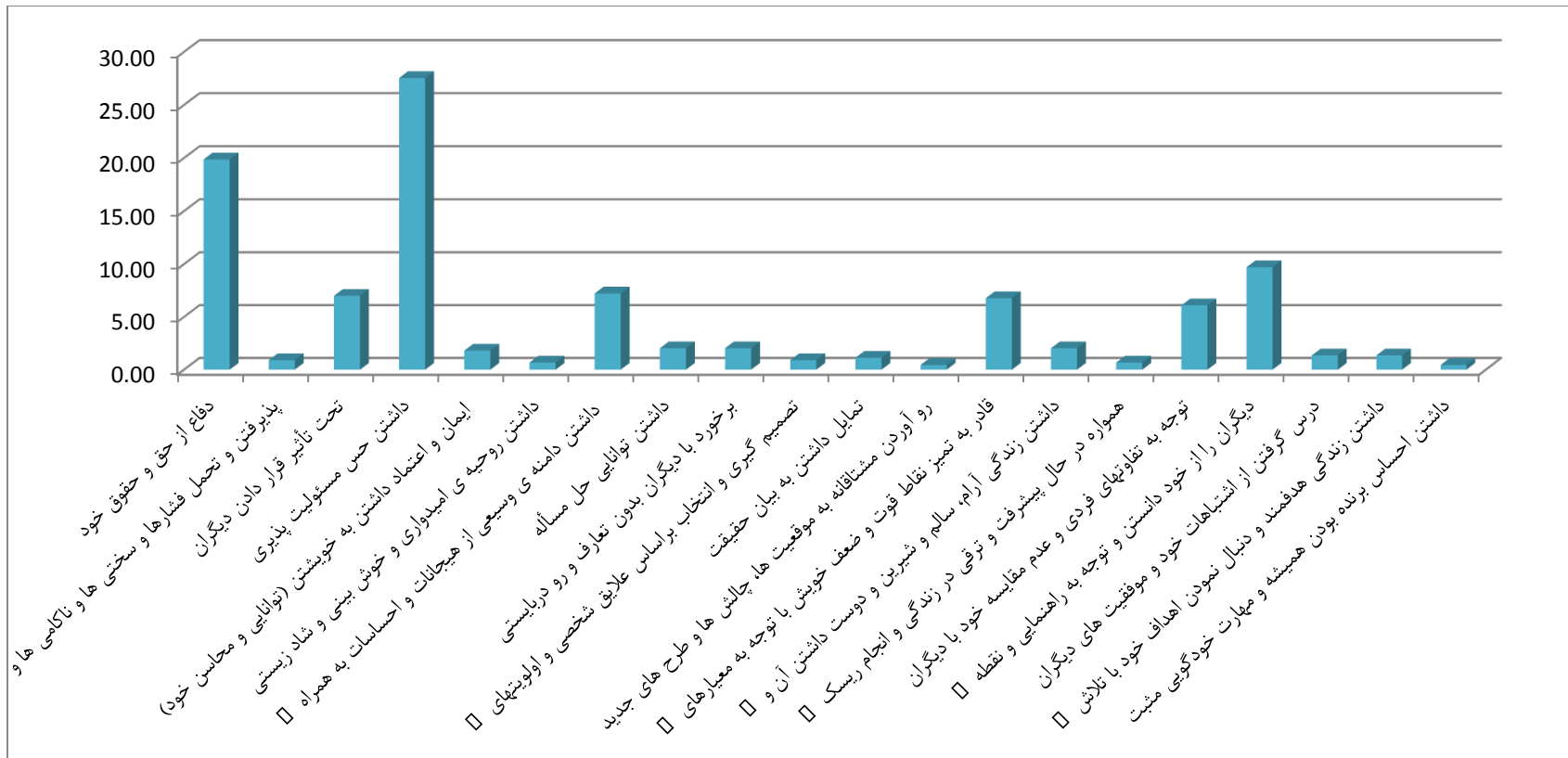
نمودار (۱): درصد فراوانی مولفه های عزت نفس اجتماعی شناسایی شده در کتاب مطالعات اجتماعی پایه ششم

به منظور پاسخ به سوال دوم این پژوهش، (میزان مؤلفه های عزت نفس اجتماعی در برنامه درسی ادبیات فارسی پایه ی ششم دوره ابتدایی چقدر می باشد؟)، کتاب ادبیات فارسی پایه ی ششم ابتدایی با روش تحلیل محتوا مورد بررسی قرار گرفته است که نتایج آن در جدول زیر گزارش شده است:

جدول (۲): بررسی میزان مؤلفه های عزت نفس در برنامه درسی ادبیات فارسی پایه ششم

درصد	فراوانی	مولفه های مورد تحلیل
۱۹/۸۶	۸۸	دفاع از حق و حقوق خود
۰/۹۰	۴	پذیرفتن و تحمل فشارها و سختی ها و ناکامی ها و شکست
۰/۷۰	۳۱	تحت تأثیر قرار دادن دیگران
۲۷/۵۴	۱۲۲	داشتن حس مسئولیت پذیری
۱/۸۱	۸	ایمان و اعتماد داشتن به خویش (توانایی و محاسن خود)
۰/۶۸	۳	داشتن روحیه ی امیدواری و خوش بینی و شاد زیستی
۷/۲۲	۳۲	داشتن دامنه ی وسیعی از هیجانات و احساسات به همراه توانایی بیان و کنترل آنها
۲/۰۳	۹	داشتن توانایی حل مسأله
۲/۰۳	۹	برخورد با دیگران بدون تعارف و رو درباستی
۰/۹۰	۴	تصمیم گیری و انتخاب براساس علایق شخصی و اولویتهای فردی بدون ترس از دیگران
۱/۱۳	۵	تمایل داشتن به بیان حقیقت
۰/۴۵	۲	رو آوردن مشتاقانه به موقعیت ها، چالش ها و طرح های جدید
۶/۷۷	۳۰	قادر به تمیز نقاط قوت و ضعف خویش با توجه به معیارهای منطقی
۲/۰۳	۹	داشتن زندگی آرام، سالم و شیرین و دوست داشتن آن و وضعیت موجود خود
۰/۶۸	۳	همواره در حال پیشرفت و ترقی در زندگی و انجام ریسک های مثبت
۶/۰۹	۲۷	توجه به تفاوت های فردی و عدم مقایسه خود با دیگران
۹/۷۱	۴۳	دیگران را از خود دانستن و توجه به راهنمایی و نقطه نظرات آنان
۱/۳۵	۶	درس گرفتن از اشتباهات خود و موفقیت های دیگران
۱/۳۵	۶	داشتن زندگی هدفمند و دنبال نمودن اهداف خود با تلاش مستمر
۰/۴۵	۲	داشتن احساس برنده بودن همیشه و مهارت خودگویی مثبت
۱۰۰	۴۴۳	مجموع جملات مرتبط با عزت نفس اجتماعی

آن چنانکه در جدول شماره (۲)، مشاهده می شود مشخص گردید که در مجموع به میزان ۴۴۳ مولفه در کتاب ادبیات فارسی پایه ششم در خصوص عزت نفس اجتماعی شناسایی گردید. در میان مولفه ها، داشتن حس مسئولیت پذیری، با فراوانی ۱۲۲ و به میزان ۲۷/۵۴ درصد و مولفه ی دفاع از حق و حقوق خود، با فراوانی ۸۸ و به میزان ۱۹/۸۶ درصد به ترتیب دارای بیشترین توجه بوده اند. مولفه های داشتن احساس برنده بودن همیشه و مهارت خودگویی مثبت و رو آوردن مشتاقانه به موقعیت ها، چالش ها و طرح های جدید، به طور مساوی، هرکدام با فراوانی ۲ و به میزان ۰/۴۵ درصد کمترین میزان توجه را به خود معطوف داشته اند. بنابراین می توان دریافت که محتوای کتاب درسی ادبیات فارسی پایه ی ششم بر مهارت اجتماعی داشتن حس مسئولیت پذیری تأکید دارد. از جدول شماره (۲)، نیز می توان دریافت که مولفه های همواره در حال پیشرفت و ترقی و داشتن روحیه ی امیدواری و خوش بینی، به طور مساوی، هر کدام به میزان ۰/۶۸ درصد و همچنین مولفه های پذیرفتن و تحمل فشارها و سختی ها و ناکامی ها و شکست و تصمیم گیری و انتخاب براساس علایق شخصی، به طور مساوی، هر کدام به میزان ۰/۹۰ درصد نسبت توجه به آنها کم بوده است. نمودار شماره (۲) میزان توجه به مؤلفه های عزت نفس اجتماعی در محتوای کتاب ادبیات فارسی پایه ششم را نمایش می دهد.

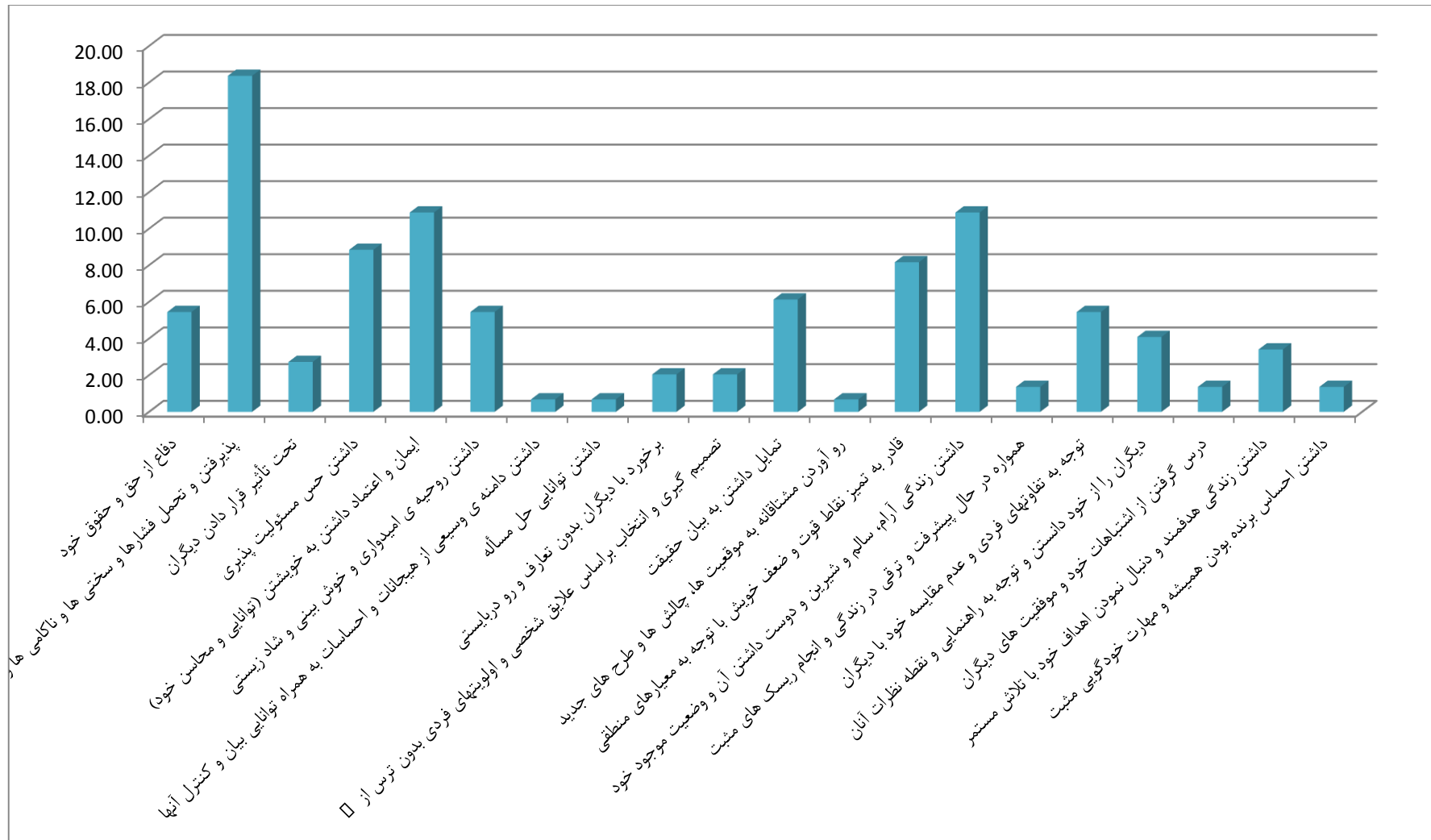
نمودار (۲): درصد فراوانی مولفه های عزت نفس اجتماعی شناسایی شده در کتاب ادبیات فارسی پایه ششم

به منظور پاسخ به سوال اول این پژوهش، (میزان مؤلفه های عزت نفس اجتماعی در برنامه درسی هدیه های آسمانی پایه ی ششم دوره ابتدایی چقدر می باشد؟)، کتاب هدیه های آسمانی پایه ی ششم ابتدایی با روش تحلیل محتوا مورد بررسی قرار گرفته است که نتایج آن در جدول زیر گزارش شده است:

جدول (۳): بررسی میزان مؤلفه های عزت نفس در برنامه درسی هدیه های آسمانی پایه ششم

درصد	فراوانی	مؤلفه های مورد تحلیل
۵/۴۴	۸	دفاع از حق و حقوق خود
۱۸/۳۷	۲۷	پذیرفتن و تحمل فشارها و سختی ها و ناکامی ها و شکست
۲/۷۲	۴	تحت تأثیر قرار دادن دیگران
۸/۸۴	۱۳	داشتن حس مسئولیت پذیری
۱۰/۸۸	۱۶	ایمان و اعتماد داشتن به خویشان (توانایی و محاسن خود)
۵/۴۴	۸	داشتن روحیه ی امیدواری و خوش بینی و شاد زیستی
۰/۶۸	۱	داشتن دامنه ی وسیعی از هیجانات و احساسات به همراه توانایی بیان و کنترل آنها
۰/۶۸	۱	داشتن توانایی حل مسأله
۲/۰۴	۳	برخورد با دیگران بدون تعارف و رو درباریستی
۲/۰۴	۳	تصمیم گیری و انتخاب براساس علایق شخصی و اولویتهای فردی بدون ترس از دیگران
۶/۱۲	۹	تمایل داشتن به بیان حقیقت
۰/۶۸	۱	رو آوردن مشتاقانه به موقعیت ها، چالش ها و طرح های جدید
۸/۱۶	۱۲	قادر به تمیز نقاط قوت و ضعف خویش با توجه به معیارهای منطقی
۱۰/۸۸	۱۶	داشتن زندگی آرام، سالم و شیرین و دوست داشتن آن و وضعیت موجود خود
۱/۳۶	۲	همواره در حال پیشرفت و ترقی در زندگی و انجام ریسک های مثبت
۵/۴۴	۸	توجه به تفاوت های فردی و عدم مقایسه خود با دیگران
۴/۰۸	۶	دیگران را از خود دانستن و توجه به راهنمایی و نقطه نظرات آنان
۱/۳۶	۲	درس گرفتن از اشتباهات خود و موفقیت های دیگران
۳/۴۰	۵	داشتن زندگی هدفمند و دنبال نمودن اهداف خود با تلاش مستمر
۱/۳۶	۲	داشتن احساس برنده بودن همیشه و مهارت خودگویی مثبت
۱۰۰	۱۴۷	مجموع جملات مرتبط با عزت نفس اجتماعی

آن چنانکه در جدول شماره (۳)، مشاهده می شود ۱۴۷ مؤلفه در خصوص عزت نفس اجتماعی در کتاب هدیه های آسمانی پایه ششم ابتدایی دانش آموزان شناسایی شد. فراوانی مؤلفه های عزت نفس اجتماعی در میزان هر یک از مؤلفه ها در کتاب مطالعات اجتماعی پایه ی ششم به یک نسبت نیستند؛ مؤلفه های پذیرفتن و تحمل فشارها و سختی ها و ناکامی ها و شکست با فراوانی ۲۷ مورد یعنی ۱۸/۳۷ درصد، ایمان و اعتماد داشتن به خویشان (توانایی و محاسن خود) با فراوانی ۱۶ مورد یعنی ۱۰/۸۸ و همچنین داشتن زندگی آرام، سالم و شیرین و دوست داشتن آن و وضعیت موجود خود با فراوانی ۱۶ مورد یعنی ۱۰/۸۸ درصد به ترتیب بیشترین فراوانی را داشته اند. سه مؤلفه ی داشتن دامنه ی وسیعی از هیجانات و احساسات به همراه توانایی بیان و کنترل آنها، داشتن توانایی حل مسأله و رو آوردن مشتاقانه به موقعیت ها، چالش ها و طرح های جدید هر کدام ۱ مورد یعنی ۰/۶۸ درصد، کمترین فراوانی را داشته اند. البته همان گونه که در جدول شماره (۳)، مشاهده می شود به مؤلفه های همواره در حال پیشرفت و ترقی در زندگی و انجام ریسک های مثبت، درس گرفتن از اشتباهات خود و موفقیت های دیگران، داشتن احساس برنده بودن همیشه و مهارت خودگویی مثبت نیز کم توجهی شده است؛ زیرا هر کدام ۲ مورد فراوانی داشته اند؛ یعنی میزان توجه به هر کدام از آنها در قسمت اهداف مصوب ۱/۳۶ درصد بوده است. نمودار شماره (۳) میزان توجه به مؤلفه های عزت نفس در برنامه درسی هدیه های آسمانی پایه ششم را نمایش می دهد.

نمودار (۳)، درصد فراوانی مولفه های عزت نفس اجتماعی شناسایی شده در کتاب هدیه های آسمانی پایه ششم

بحث و نتیجه گیری

کتاب های درسی به دلیل اهمیت زیادی که در تعیین محتوا و خط مشی آموزش و پرورش دارند، کانون توجه نمای دست اندرکاران آموزش و پرورش می باشند. اهمیت کتابهای درسی در نظام های آموزش و پرورش متمرکز مانند ایران که تقریباً تمام عوامل آموزشی بر اساس محتوای آن تعیین و اجرا می شود، بیش از سایر انواع نظامهای آموزشی است. به همین دلیل در بحث آشنایی دانش آموزان با مؤلفه های عزت نفس اجتماعی و همچنین تقویت آنها در این متغیر می توان گفت که کتاب های درسی بویژه مطالعات اجتماعی، ادبیات فارسی و هدیه های آسمانی یکی از ابزارهای مهم برای ترویج و اشاعه ی متغیرهای مذکور ، خواهد بود. امروزه توجه به محتوا و تحلیل و بررسی آنها از جنبه های گوناگون ، برای سنجش موقعیت نظام آموزشی در دستیابی به اهداف تعیین شده و ارائه ی راهکارهای عملی برای رفع کاستی ها از ضروریات است.

ارزیابی نتایج سوال اول: «میزان مؤلفه های عزت نفس اجتماعی در برنامه درسی مطالعات اجتماعی پایه ی ششم دوره ابتدایی چقدر می باشد؟»

تجزیه و تحلیل داده های این پژوهش در خصوص سوال اول این تحقیق نشان داد که ۱۰۱ مؤلفه در خصوص عزت نفس اجتماعی در کتاب اجتماعی پایه ششم ابتدایی دانش آموزان شناسایی شد. نتایج نشان داد که فراوانی مؤلفه های عزت نفس اجتماعی در میزان هر یک از مؤلفه ها در کتاب مطالعات اجتماعی پایه ی ششم به یک نسبت نیستند؛ مؤلفه های داشتن حس مسئولیت پذیری، ۳۲ مورد یعنی ۳۱/۶۸ درصد و دفاع از حق و حقوق خود ۱۶ مورد یعنی ۱۵/۸۴ درصد به ترتیب بیشترین فراوانی را داشته اند. چهار مؤلفه ی مهارت خودگویی مثبت، درس گرفتن از اشتباهات خود و موفقیت های دیگران، توجه به تفاوت های فردی و همواره در حال پیشرفت و ترقی در زندگی هر کدام ۱ مورد یعنی ۰/۹۹ درصد، کمترین فراوانی را داشته اند. همچنین مشاهده شد که به مؤلفه های تحمل فشار و سختی ها، داشتن روحیه ی امیدواری و خوش بینی، تصمیم گیری بر اساس علایق شخصی، رو آوردن مشتاقانه به چالش های جدید، قادر به تمیز نقاط قوت و ضعف خویش، دوست داشتن زندگی و شرایط موجود خود، توجه به تفاوت های فردی، همواره در حال پیشرفت و داشتن زندگی هدفمند نیز کم توجهی شده است؛ زیرا هر کدام ۲ مورد فراوانی داشته اند؛ یعنی میزان توجه به هر کدام از آنها در قسمت اهداف مصوب ۱/۹۸ درصد بوده است. در تبیین نتیجه فوق می توان گفت: عزت نفس می تواند در پیشرفت عملکرد دانش آموز کمک کند و افسردگی، اضطراب و مشکلات دیگر را به صورت کامل از بین ببرد. تمامی این موارد بسیار مهم هستند و باید به آنها توجه شود. نقش عزت نفس در زندگی اجتماعی بسیار برجسته است و امروزه، تمامی روانشناسان به این موضوع اشاره می کنند که دانش آموزان دارای عزت نفس بالا، می توانند ارتباطات بسیار قوی و برجسته ای با همکلاسی ها و اعضای خانواده خود، داشته باشند. عزت نفس در محیط آموزشی و اجتماعی بسیار مهم است و دانش آموزان را در مسیر موفقیت قرار می دهد. یافته های حاصل از نتایج این فرضیه با یافته های (Kouti & et al, ۲۰۲۱) و (Atar & et al, ۲۰۲۱)، همسو و سازگار می باشد.

ارزیابی نتایج سوال دوم: «میزان مؤلفه های عزت نفس اجتماعی در برنامه درسی ادبیات فارسی پایه ی ششم دوره ابتدایی چقدر می باشد؟»

تجزیه و تحلیل داده ها در خصوص سوال دوم این پژوهش نشان داد که در مجموع به میزان ۴۴۳ مؤلفه در کتاب ادبیات فارسی پایه ششم در خصوص عزت نفس اجتماعی شناسایی گردید. مشخص گردید که در میان مؤلفه ها، داشتن حس مسئولیت پذیری ، با فراوانی ۱۲۲ و به میزان ۲۷/۵۴ درصد و مؤلفه ی دفاع از حق و حقوق خود، با فراوانی ۸۸ و به میزان ۱۹/۸۶ درصد به ترتیب دارای بیشترین توجه بوده اند. مؤلفه های داشتن احساس برنده بودن همیشه و مهارت خودگویی مثبت و رو آوردن مشتاقانه به موقعیت ها، چالش ها و طرح های جدید ، به طور مساوی، هر کدام با فراوانی ۲ و به میزان ۰/۴۵ درصد کمترین میزان توجه را به خود معطوف داشته اند. بنابراین می توان دریافت که محتوای کتاب درسی ادبیات فارسی پایه ی ششم بر مهارت اجتماعی داشتن حس مسئولیت پذیری تاکید دارد. همچنین مشخص گردید که مؤلفه های همواره در حال پیشرفت و ترقی و داشتن روحیه ی امیدواری و خوش بینی، به طور مساوی، هر کدام به میزان ۰/۶۸ درصد و همچنین مؤلفه های پذیرفتن و تحمل فشارها و سختی ها و ناکامی ها و شکست و تصمیم گیری و انتخاب براساس علایق شخصی، به طور مساوی، هر کدام به میزان ۰/۹۰ درصد نسبت توجه به آنها کم بوده است. در تبیین نتیجه این فرضیه می توان اشاره نمود که در برنامه درسی کتب فارسی دوره ابتدای باید در طرح اهداف تلاش شود نگرش مثبت به زندگی تقویت شود و از طرفی با آوردن مطالب و محتوای مناسب تلاش شود نگرش منفی را خنثی گردد. همچنین نباید اجازه داد که محتوا های مختلف و نظرات منفی دیگران باعث شود که زندگی دانش آموز شکل گیرد یا تغییر کند. باید دانش آموز نقاط ضعف و قوت کلامی و زبانی خود را بشناسد. نقاط ضعف خود را تقویت کنید و از نقاط قوت برای پیشرفت و زمینه تعاملات اجتماعی و روابط عمومی خود استفاده نمایید. احساس نکنید که در زندگی جمعی از دیگران کمتر یا بیشتر هستید. به توانایی های ارتباطی و تعاملات جمعی خود اطمینان داشته باشید و کارهای خود را با اطمینان به خود پیش ببرید. یافته

های حاصل از نتایج این فرضیه با یافته های (Kenouks & Muirous, ۲۰۲۳) و (Sourouriyan & Taghizade, ۲۰۲۳)، همسو و سازگار می باشد.

ارزیابی نتایج سوال سوم: «میزان مؤلفه های عزت نفس اجتماعی در برنامه درسی هدیه های آسمانی پایه ی ششم دوره ابتدایی چقدر می باشد؟»

تجزیه و تحلیل داده ها در خصوص سوال سوم این پژوهش نشان داد که ۱۴۷ مولفه در خصوص عزت نفس اجتماعی در کتاب هدیه های آسمانی پایه ششم ابتدایی دانش آموزان شناسایی شد. مشخص گردید که فراوانی مؤلفه های عزت نفس اجتماعی در میزان هر یک از مولفه ها در کتاب مطالعات اجتماعی پایه ی ششم به یک نسبت نیستند؛ مؤلفه های پذیرفتن و تحمل فشارها و سختی ها و ناکامی ها و شکست با فراوانی ۲۷ مورد یعنی ۱۸/۳۷ درصد، ایمان و اعتماد داشتن به خویشتن (توانایی و محاسن خود) با فراوانی ۱۶ مورد یعنی ۱۰/۸۸ و همچنین داشتن زندگی آرام، سالم و شیرین و دوست داشتن آن و وضعیت موجود خود با فراوانی ۱۶ مورد یعنی ۱۰/۸۸ درصد به ترتیب بیشترین فراوانی را داشته اند. سه مؤلفه ی داشتن دامنه ی وسیعی از هیجانات و احساسات به همراه توانایی بیان و کنترل آنها، داشتن توانایی حل مسأله و رو آوردن مشتاقانه به موقعیت ها، چالش ها و طرح های جدید هر کدام ۱ مورد یعنی ۰/۶۸ درصد، کمترین فراوانی را داشته اند. همچنین نتایج نشان داد که به مؤلفه های همواره در حال پیشرفت و ترقی در زندگی و انجام ریسک های مثبت، درس گرفتن از اشتباهات خود و موفقیت های دیگران، داشتن احساس برنده بودن همیشه و مهارت خودگویی مثبت نیز کم توجهی شده است؛ زیرا هر کدام ۲ مورد فراوانی داشته اند؛ یعنی میزان توجه به هر کدام از آنها در قسمت اهداف مصوب ۱/۳۶ درصد بوده است. در تبیین نتیجه این فرضیه می توان بیان نمود که کتاب هدیه های آسمانی می تواند موجبات عزت نفس دینی و معنوی در دانش آموزان تقویت نماید. در واقع می توان از دو نوع عزت نفس معنوی سخن گفت: عزت نفس معنوی دینی و عزت نفس معنوی غیر دینی، عزت نفس معنوی دینی بهترین شکلی است که می تواند تمام نیروهای درونی را تقویت نماید، با کسب این نوع عزت نفس در پرتو تربیت دینی اسلامی است که انسان می تواند از زندگی خود علی رغم محدودیتهای مادی لذت ببرد و برای رسیدن به اهداف تربیتی خود در برابر موانع استقامت کند و در صراط مستقیم حرکت نماید. در عزت نفس معنوی غیردینی، فرد به دلیل وجود قدرتهای درونی منفی، اگر بتواند محسوسات را تحت کنترل درآورد، می تواند تاحدی به نیروهای بالقوه دسترسی پیدا کند. همچنین مشخص شده است که پله ی نخست تربیت، تربیت و تقویت عزت نفس است و هدف غایی تربیت عزت نفس، تربیت معنوی است و هدف غایی تربیت معنوی، تربیت دینی است. که در سالهای اولیه زندگی و دوران ابتدایی محقق می گردد. یافته های حاصل از نتایج این فرضیه با یافته های (Thmasbizade & et al, ۲۰۲۴)، و (Kouti & et al, ۲۰۲۱) و (Atar & et al, ۲۰۲۱)، همسو و سازگار می باشد.

پیشنهادهای کاربردی پژوهش

- با توجه به یافته های حاصل از نتایج سوال اول این پژوهش و با توجه به نقش مهم و بسزای شیوه تربیتی والدین در ایجاد عزت نفس در فرزندان پیشنهاد می شود نسبت به تشکیل دوره ها و جلسات آموزش خانواده در مدارس درباره روند شکل گیری و پیشرفت این متغیر در دانش آموزان برای والدینی که فرزندان آنها در مقاطع مختلف به تحصیل اشتغال دارند، اقدام شود.
- با توجه به یافته های حاصل از سوال دوم این پژوهش پیشنهاد می گردد که آموزش و پرورش با گردآوری کتابچه های آموزشی در خصوص آموزش شیوه های تقویت عزت نفس اجتماعی دانش آموزان، دسترسی به آموزش و فراگیری این مهم را برای معلمان و والدین آسان تر سازند.
- با توجه به یافته های سوال سوم این پژوهش به برنامه ریزان و دست اندرکاران مسایل آموزشی و درسی توصیه می شود با توجه به اینکه تحقیقات داخلی انجام شده با موضوع عزت نفس اجتماعی بسیار محدود می باشد؛ بررسی تطبیقی برنامه های درسی با رویکرد فرهنگی در کشورهای مختلف را انجام داده و از تجارب کشورهای مختلف در راستای آموزش جهانی بهره گیری کنند و سازمان تدوین کتب درسی در محتوای دروس مختلف به ویژه مطالعات اجتماعی مؤلفه های عزت نفس را مد نظر قرار گیرند.

نتیجه گیری

از مؤلفه های همواره در حال پیشرفت و ترقی در زندگی و انجام ریسک های مثبت، درس گرفتن از اشتباهات خود و موفقیت های دیگران، داشتن احساس برنده بودن همیشه و مهارت خودگویی مثبت کم توجهی شده است. مؤلفه های تحمل فشار و سختی ها، داشتن روحیه ی امیدواری و خوش بینی، تصمیم گیری بر اساس علایق شخصی، رو آوردن مشتاقانه به چالش های جدید، قادر به تمیز نقاط قوت و ضعف خویش، دوست داشتن زندگی و شرایط موجود خود، توجه به تفاوت های فردی، همواره در حال پیشرفت و داشتن زندگی هدفمند نیز کم توجهی شده است.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

- پیروی از اصول اخلاق پژوهش
- اخذ رضایت آگاهانه از مشارکت کنندگان.
 - محرمانه نگه داشتن نام و اطلاعات شخصی افراد
 - صداقت، امانت و رعایت حقوق مولفین در استفاده از منابع

حامی مالی

هزینه‌های مطالعه حاضر توسط نویسندگان مقاله تامین شد.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان مقاله حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است.

Reference

- Alavi, Salman, Janati Fard Fereshte (۲۰۲۰), the relationship between perceived social support and self-esteem in a group of carpet weavers in the villages of Nayin city. Iran's work health. ۹ (۱): ۱-۸. (In Persian).
- Anis Zaman, & Acharyya, Rupam & Kautz, Henry & Silenzio, Vincent. (۲۰۲۱). Detecting Low Self-Esteem in Youths from Web Search Data. WWW '۱۹: The World Wide Web Conference. ۲۲۷۰-۲۲۸۰. ۱۰, ۱۱ ۴۵/۳۳۰۸۵۵۸, ۳۳۱۳۵۵۷.
- Attar Shima, Natghi Faezeh, Erfani Nasraleh (۲۰۲۱). Evaluating the content of social studies textbooks based on the character training approach in moral education. Ethics in science and technology. ۱۶ (۱): ۴۳-۵۰. (In Persian).
- Harfti Sobhani Lil Abadi, Maryam (۲۰۱۸). Analysis of the content of the books of the first secondary school according to the amount of attention paid to the components of cultural capital in the academic year ۹۵-۹۶. Culture Strategy, ۱۲(۴۶), ۱۶۷-۱۹۵. (In Persian).
- Hashemi, Nizam, Kharuti, Fatemeh (۲۰۲۳), comparison of academic motivation, self-regulation and self-esteem of gifted and normal students in Karaj city. Educational Innovations, ۱۹(۱), ۱۴۷-۱۶۲. (In Persian).
- Kamali, Fariba and Abadi, Mohammad Ali and Habibi, Amin and Al Barzi, Mahbobeh (۲۰۲۴), Self-esteem of students and factors that promote self-esteem, the first international humanities conference with a native-Islamic approach and with an emphasis on new researches. Sari. (In Persian).
- Knox E, Muros JJ. (۲۰۲۳) Association of Lifestyle Behaviours with Self-Esteem Through Health-Related Quality of Life in Spanish Adolescents. Eur J Pediatr. ۲۰۱۷; ۱۷۶(۵): ۶۲۱-۸.
- Kuti, Ebtasam, Hashemi, Seyed Jalal, Valvi, Parvaneh (۲۰۲۱). Content analysis of the textbooks of Iran's education system based on the level of attention paid to the components of cultural competence. Culture in Islamic University, ۱۱(۴۰), ۴۰۷-۴۳۴. (In Persian).
- Mahmoudi, Siros, Imanifar, Hamidreza (۲۰۲۰), content analysis of primary school textbooks in terms of attention to the goals of social education in the education system of the Islamic Republic of Iran. Scientific-Research Quarterly of Islam and Social Sciences, ۱۲(۲۳), ۲۶۳-۲۸۴. (In Persian).
- Babaei, Maryam. Fadakarsough Reihaneh, Farzaneh Sheikhul Islami, Kazem Nejadlili Ehsan (۲۰۱۸). Investigating the level of self-esteem and its related factors in high school students of Rasht city. Comprehensive Nursing and Midwifery, ۲۵ (۷۷), ۱-۸. (In Persian).

Minev, M. & Petrova, Bilyana & Mineva, Kremena & Petkova, Miroslava & Strebkova, R. (۲۰۱۸). Self-esteem in adolescents. *Trakia Journal of Science*. ۱۶. ۱۱۴-۱۱۸. ۱۰.۱۵۵۴۷/tjs.۲۰۱۸.۰۲.۰۰۷.

Oh G. G. (۲۰۲۱). Social class, social self-esteem, and conspicuous consumption. *Heliyon*, ۷(۲), e۰۶۳۱۸. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2021.e06318>

Peter ByW. Gurney (۲۰۱۸), Self-Esteem in Children with Special Educational Needs, <https://doi.org/10.4324/9780429503627>.

Rasouli, Samaneh; Nikpi, Iraj and Farahbakhsh, Saeed (۲۰۲۱). The effect of principals' distributive leadership on teachers' organizational commitment with the mediation of organizational self-esteem in elementary schools in Khorram Abad city. *Quarterly Journal of Management and Planning in Educational Systems*, ۱۸(۱۰), ۱۰۳-۱۳۲. (In Persian).

Sari, Hadi and Zali, Fatemeh and Dost Mohammadi, Zahra (۲۰۲۰), methods of developing self-esteem and self-confidence, ۴th National Conference on Law, Social and Human Sciences, Psychology and Counseling, Shirvan. (In Persian).

Sarwarian, Siros, Taghizadeh, Simin (۲۰۲۳). Investigating the relationship between mindfulness and psychological well-being: the role of regulating strategic commitment and self-esteem. *Journal of Positive Psychology*, ۳(۲), ۱-۱۸. (In Persian).

Tahmasabzadeh Sheikhlar Daoud, Sahibi Azadeh, Dibai Mohsen (۲۰۲۴). Analyzing the content of textbooks in terms of the amount of attention to aesthetic aspects with an emphasis on Quranic beauties. *Applied problems of Islamic education and training*. ۶ (۲): ۵۵-۸۶. (In Persian).

Valkenburg, Patti & Koutamanis, Maria & Vossen, Helen. (۲۰۲۳). The Concurrent and Longitudinal Relationships between Adolescents' Use of Social Network Sites and their Social Self-Esteem. *Computers in Human Behavior*. ۷۶. ۱۰.۱۰۱۶/j.chb.۲۰۱۷.۰۷.۰۰۸. (In Persian).

Ziyadini, Mohammad and Dehmardeh, Haider (۲۰۲۲). The mediating role of organizational self-esteem in the relationship between religious attitude and aggression of employees of executive bodies in Khash city. *Religion and Health Research Quarterly*, ۵(۱), ۱۰۱-۱۱۱. (In Persian).